

DÉLMAGYARORSZÁG

AZ MSZMP SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

A városi tanács vb üléséről jelentjük

Soros ülést tegnap, csütörtökön tartotta a városi tanács végrehajtó bizottsága. A testület az előterjesztések után a korábbi vb-üléseken elhangzott közérdekű bejelentések intézéséről és a lejárt határidejű vb-határozatok végrehajtásáról tájékozódott. Egyebek között jóváhagyólag tudomásul vette, hogy Horváth Zoltán főrendező megválik a Szegedi Nemzeti Színházról — a Fővárosi Operett Színház főrendezője lesz —, de az új szezon első hónapjainak zavartalanulása érdekében 1983. december 31-ig másodállásban segíti a szegedi operatársulat munkáját. A végrehajtó bizottság döntött az ideai lakóház-javítási terv módosításáról, s határozatot fogadott el a város környéki kirándulóhelyek, üdülőterületek létesítéséről és fejlesztéséről szóló, korábban már tárgyalt jelentés lezárásáról. A vb-tagok tájékoztatták a tanács bizottságok ideai második negyedévi tevékenységéről, a lakásigénylések megújítása után kialakult helyzetről, majd megvitatták az ideai első félévi költségvetéssel és fejlesztési alappal kapcsolatos tanácsai gazdálkodási kérdéseket. A Szegedi Építőipari Szövetkezet lakossági szolgáltató tevékenységét összegező jelentést (melvre lapunkban még visszatérünk), valamint a Polgári törvénykönyvből eredő tanácsai feladatok végrehajtásáról adott tájékoztatás után Prágai Tibornak, a tanácselnök általános helyettesének zárszavával ért véget a végrehajtó bizottság tegnapi ülése.

ATIVIZIG-et, a DEFAG-ot, védelmükre és őrzésükre pedig — társadalmi védnökségi rendszerben — a fiatalokat, a népfrent és a KISZ aktivistáit kéri fel a végrehajtó bizottság.

Kevesebben igényelnek lakást

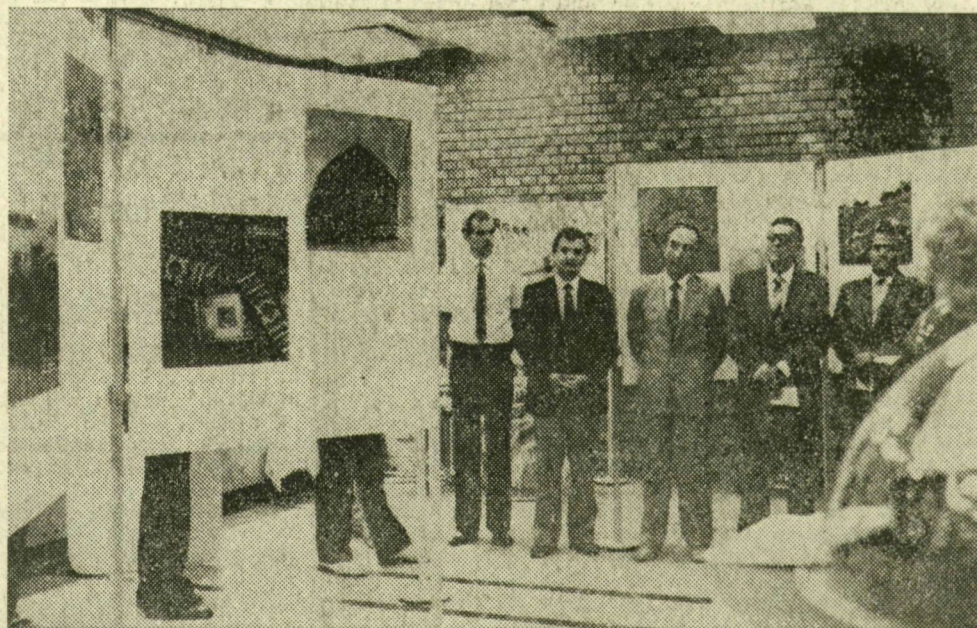
A városi tanács vb hivatalának elnöke a tegnapi ülésen arról tájékoztatta a testület tagjait, hogy a lakásigénylések megújítását követően jelentősen csökkent az igénylők száma Szegeden. 1982 végén például tanácsai bérlakásra 2872-en vártak, az idei június 30-i adat pedig: 1974. Csökkent a tanácsai értékesítésű lakásra várók száma is: 3 ezer 974-ről 2 ezer 238-ra — főként a pénzügyi szabályozók módosítása miatt. (Általános okként egyébként számításba kell venni a letétidő-fizetési kötelezettséget, a magán-erős lakásépítések szaporodását, az IKV lakáselosztályának tevékenységét is.)

OTP-lakást — jobbára az egyedülállók köréből — 369-cel többen igényelnek most. Az összes lakásigénylőnek (6 ezer 196) egyébként közel fele egyedülálló, egyharmada (2 ezer 115) pedig cserelakást kér, azaz valamilyen — többnyire a szükségesnél kisebb — lakása már van. A lakásigénylők összetételét vizsgálják abból a szempontból is, hány évesek az igénylők. A legutóbbi két éves igényléssel rendelkezők, a tíz évnél régebbiekek száma 72. (E kérésök egy része azért nem teljesíthető, mert az illetők egyedülállóként és családtagként, jónak mondható körülmények közt élnek.)

Az igénylők közül 3 ezer 447-en fizikai dolgozók, 1838-an fiatal házaspárok, a három- vagy többgyermekesek száma pedig 143. **Jellegző tendencia, hogy az igénylők összkomfortos, legálább 2. 2 és fél szobás és lehetőleg belvárosi lakást szeretnének kapni.**

Turizmus a béke és barátság szolgálatában

Kiállítás, sajtótájékoztató a Szovjetunió idegenforgalmáról

A kiállítást G. M. Adijanc (képünkön középen) nyitotta meg

A Szovjetunió nevezetes 190 ezer magyar turista. Kültájait, híres látnivalóit, népművészetét mutatja be az a kiállítás, amely tegnap délelőtt nyílt meg az MTESZ székházában. Dr. Bozó Sándor, a Csongrád megyei tanács vb-titkára köszöntötte a vendégeket, köztük dr. Bartha Lászlót, az MSZMP megyei bizottságának osztályvezetőjét, valamint Oláh Miklóst, a városi pártbizottság titkárát. Üdvözölte az Aeroflot, a Szovjet Kultúra és Tudomány Háza, az Intourist, a Volán 10. számú Vállalat és a Volán-tourist kezdeményezését, amely a szovjet és magyar nép kölcsönös barátságát szolgálja. A kiállítást Grigorij Mihajlovics Adijanc, a Szovjetunió Minisztertanácsa mellett működő idegenforgalmi főhivatal magyarországi képviselője nyitotta meg. Egyebek között elmondta: a Szovjetunió az elmúlt években a tömeges idegenforgalom országává vált. Tavaly több millió vendég fordult meg az országban, köztük

190 ezer magyar turista. Különösen kedveltek a Csongrád megyei körében, a szovjetunióbeli utak, ezért is lett a rendezvény színvonalos. A kiállítás mellett a Szovjetunió idegenforgalmi főhivatal magyarországi képviselője nyitotta meg. Egyebek között elmondta: a Szovjetunió az elmúlt években a tömeges idegenforgalom országává vált. Tavaly több millió vendég fordult meg az országban, köztük

190 ezer magyar turista. Különösen kedveltek a Csongrád megyei körében, a szovjetunióbeli utak, ezért is lett a rendezvény színvonalos. A kiállítás mellett a Szovjetunió idegenforgalmi főhivatal magyarországi képviselője nyitotta meg. Egyebek között elmondta: a Szovjetunió az elmúlt években a tömeges idegenforgalom országává vált. Tavaly több millió vendég fordult meg az országban, köztük

Lakóház-felújítás — átcsoportosítással

Az ideai lakóház-felújítási tervet a végrehajtó bizottság február 17-i ülésén hagyta jóvá. Azóta a felújítási és bontási lehetőségek változtak. Erre tekintettel kérték az érdekelt vállalatok a terv módosítását.

Az IKV saját kivitelezői programjából a Deák Ferenc utca 4. (Dózsa György utca 2.) számú épület földmúterés felújítási munkáját a Szegedi Építőipari Szövetkezet vállalta át, hogy az IKV karbantartási és gyorsjavítási szolgáltatási kötelezettségének eleget tudjon tenni.

Mivel az Oskola utca 21. és 23. számú épületeket az idén műemlék jellegűeké nyilvánították, s emiatt az Országos Műemlékvédelmi Felügyelőség a már folyamatban levő tervezői munka lényeges változtatását kérte, a kivitelezés elhúzására kell számítani, s a Petőfi Sándor sugárút 25. számú épület földmúterés felújítását hamarabb meg kellett kezdeni. Az SZMMV felújítási programja szűkítését kérte, a múlt évről áthúzó feladatai miatt. A Teleki utca 11., 13., 15., 16. és 22. számú házakat más kivitelező vállalta el, illetve a Széchenyi tér 5. és Jósika utca 14. számú épület ki- marad az 1983-as esztendő címjegyzékéből. Ugyancsak elhúzó felújítások miatt nem szerepelnek a CSOMI-EP ideai feladattervében a

Dugonics utca 12. és 27. számú házak. Felújításuk azonban nem marad el, mert örvendesen más, kisebb építőipari kapacitással rendelkező kivitelezők is részt vállalnak már az idén a lakóház-javításból. A városgazdálkodási vállalat, az Alföldi Róna Tévesz, a Móra Tévesz, valamint több kisiparos is segíti a program végrehajtását.

Város környéki kirándulóhelyek

A végrehajtó bizottság tegnapi ülésén elfogadott határozat szerint a jövőben a város adottságait, a meglévő kirándulóhelyeket körültekintően kell fejleszteni. A Sancer-tavak környéke például olyan rendezési tervre van szükség, amely a megvalósulás egyes ütemeit is tartalmazza, s amely számol a városlakók, az intézmények segítségével, társadalmi munkájával.

A Bika-tó és környéke az általános iskolások nyári kirándulóhelyévé válhat, a téglagyári tavak környéke pedig a horgászoknak tartható — ha egyszerűsített rendezési terv alapján is — kellemes környezetet. A víz- nem szerepelnek a CSOMI-EP ideai feladattervében a

Korai rizsarotás

A tartós meleg, a napfényben bővelkedő nyár lerövidítette a rizs tenyészidejét, előbbre hozta érését. Az Alatorvostudományi Egyetem hőmérsékletmérési tanácsadójának határán kalászos a vízi gabona. Az ültetvényeken a szokottnál két héttel előbb kezdtek meg az árszótóvíz lecsapolását és augusztus utolsó napjaiban megindulnak a kombájnok, amire ilyen korán a gazdaság történetében még nem volt példa.

Az idén a tavalyinál valamivel nagyobb területen, 436 hektáron termelnek rizst, különböző érésű, de zömében korai fajtákat. Török

László ágazatvezető elmondta, hogy szép teltek a kalászosok, és jó termésre számítanak. A meleg- és napfényigényes növénynek a természetese akkor gazdaságos, ha a hektáronkénti hozam eléri a huszonnégy-huszonöt mázsát. Tavaly harmincöt mázsás termésátlagot takarítottak be, s az idén ennél valamivel többet várnak.

Az elmúlt években több ütemben nagyszabású rekonstrukciót hajtottak végre az egész telepen. Őt nagy teljesítményű rizsarotó-csép- lő berendezéssel rendelkeznek és úgy tervezik, hogy tizenöt munkanap alatt végzik a betakarítással.

Vasutasok tanácskozása

A Vasutasok Szakszervezetének 10. kongresszusa óta eltelt időszak munkájáról tanácskoztak csütörtöki ülésén a szakszervezet központi vezetősége. Az ülésen részt vett Pullai Árpád közlekedési miniszter.

Koszorús Ferenc főtitkár beszámolójából kitűnt, hogy az elmúlt három év alatt a világ gazdaságban, illetve a magyar gazdasági életben történt változásokhoz kellett a vasút munkáját, s a szakszervezet tevékenységét is igazítani.

A testület megállapította, hogy az eltelt három évben tartós irányzattá vált a MÁV teljesítményeinek csökkenése. Mind a személy-, mind az áruszállításban jelentős visszaesés tapasztalható, s gondot okoz az is, hogy a minőségi mutatók, a szállítási gazdaságossága sem a tervezetnek megfelelően alakult. Kezdeti eredmények kétségtelenül tapasztalhatók: javult valamelyest a menetrendszerűség, fokozódott a tisztaság, de ugrásszerű vál-

tozásról még nem lehet szó. Nem történt jelentős előrelépés az állóeszköz-gazdálkodásban sem. A mintegy 160 milliárd forintnyi állóeszközérték kihasználtsága még igen alacsony, mindössze 52,3 százalékos.

A létszám tovább csökkent az elmúlt időszakban, ennek fékezésére több szervezési, bérzési, illetve ösztönzési intézkedést vezettek be, amelyek hatása az elmúlt év utolsó hónapjaiban már érezhető volt. Valamelyest csökkent a balesetek száma.

A testület leszögezte, hogy szükség lenne néhány korábbi döntés felülvizsgálatára, s felhívta a figyelmet arra, hogy a jövőben sokkal jobban kell gazdálkodni a meglévő javakkal, hatékonyabban kell a rendelkezésre álló eszközöket kihasználni, sokkal alaposabban kell a beruházásokat előkészíteni. A körülmények megváltozásának a szakszervezeti munkában is fokozottan kell tükröződnie — hangsúlyozta a központi vezetőség. (MTI)

Somogyi Károlyné felvétele

A kiállítás egy részlete

RÁDIÓTELEK

SZÜRÖS MÁTYÁS

ÉS GAVINO ANGIUS
Szürös Mátyás, az MSZMP Központi Bizottságának titkára csütörtökön a KB székházában találkozott Gavino Angius-szal, az Olasz Kommunista Párt vezetőjének tagjával, aki az MSZMP KB meghívására, pihenés céljából tartózkodik hazánkban.

A szívélyes, elvtársi légkörű megbeszélésen tájékoztatták egymást pártjaik tevékenységéről és feladatairól. Véleményt cseréltek a nemzetközi helyzet, valamint a kommunista és munkásmozgalom időszerű kérdéseiről. Megerősítették pártjaik készségét a kétoldali kapcsolatok fejlesztésére.

SZÜRÖS MÁTYÁS

ÉS ANDREU CLARET
Szürös Mátyás, az MSZMP KB titkára csütörtökön a KB székházában találkozott Andreu Clarettel, a Spanyol Kommunista Párt végrehajtó bizottságának és titkárságának tagjával, aki az MSZMP KB vendégeként hazánkban pihen.

A szívélyes, elvtársi légkörű találkozás kölcsönösen tájékoztatták egymást pártjaik helyzetéről, tevékenységéről és időszerű feladatairól. Áttekintették a két párt közötti kapcsolatokat, valamint a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom néhány fontosabb kérdéséről.

A megbeszélésen részt vett Kovács László, az MSZMP KB külügyi osztályának helyettes vezetője.

WOLFGANG ROTH

LÁTOGATÁSA
Az MSZMP Központi Bizottságának meghívására augusztus 23. és 25. között hazánkban tartózkodott Wolfgang Roth, a Német Szocialdemokrata Párt (SPD) vezetőjének tagja, az SPD parlamenti frakciójának elnökhelyettese.

Havasi Ferenc, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság

titkára és Szürös Mátyás, a Központi Bizottság titkára véleményét cseréltek az SPD képviselőjével a világgazdasági helyzet és a nemzetközi politika időszerű kérdéseiről.

A megbeszéléseken részt vett Kovács László, a KB külügyi osztályának helyettes vezetője is.

Wolfgang Roth az MSZMP KB Társadalomtudományi Intézetében találkozott a szocialdemokrácia témakörével foglalkozó kutatókkal is.

ELUTAZOTT

CSOU CSIEN-NAN

Csütörtökön elutazott Budapestről Csou Csien-nan, a Kínai Népköztársaság gépipari minisztere, aki Mehes Lajos ipari miniszter meghívására tartózkodott hazánkban.

A miniszter és kísérete megtekintette a Gagarin Hőerőművet, látogatást tett több vállalatnál, így a Ganz Villamosági Műveknél, a Láng Gépgyárban, a Magyar Hajó- és Darugyárban, az Ikarusban, a Rába Magyar Vagon- és Gépgyárban, a Mezőgép Tröszt szolnoki vállalatánál, a Szerszámgépipari Művek esztergomi gyárában és a Jászberényi Hűtőgépgyárban. Avvallalatként folytatott eszmecsereken mindenekelőtt a Kínai Népköztársaság igényeinek megfelelő magyar szállítási lehetőségeket, valamint a magyar és kínai vállalatok közötti együttműködés kiépítésének feltételeit vizsgálták.

Csou Csien-nan fogadta Marjai József miniszterelnök-helyettes. A találkozón áttekintették a két ország közötti kereskedelmi kapcsolatokat és a gazdasági együttműködés helyzetét, s továbbfejlesztésének lehetőségeit. Megállapították, hogy a miniszter magyarországi látogatása során folytatott tárgyalások jó alapot szolgáltatnak a konkrét együttműködési területek kialakításához. A megbeszélésen részt vett Ma Lie, a Kínai Népköztársaság budapesti nagykövete.

Török választások

● Ankara (UPI)

Az elmúlt három hónapban alakult és hivatalosan bejegyzett tizenöt politikai párt közül a török katonai vezetés mindössze háromnak engedélyezte a részvételt a november 6-i általános választásokon — tünik ki abból a csütörtökön kiadott török kormánynyilatkozatból, amelyet a választási kampány megkezdése alkalmából hoztak nyilvánosságra.

A kormánynyilatkozat szerint a választásokon indulni szándékozó pártok közül „csupán három olyan volt, amelynek törekvései nem bizonyultak alkotmányellenesnek”, vagy tagjai között nem voltak olyanok, akiket a török katonai kormányzat korábbi tevékenységük miatt kizárt a politikai életből.

Partizán tüzek emléke

A szlovák nemzeti felkelés évfordulóján

Cikkünk szerzője: Jozef Géci, Novákyban, a Pozsony melletti Chorvátsky Grob baromfi-nemesítő és -tenyésztő vállalat igazgatója, az Országépítés Erdemrendje állami kitüntetés és több más kitüntetés tulajdonosa, a szlovák nemzeti felkelés idején az I. partizánbrigádban harcolt.

A szlovák nemzeti felkelés nem tört ki váratlanul, sem véletlenül. A szlovák klerikofasista kormány nemzetellenes politikája és elkötelezettsége a hitlerizmus mellett éles ellentétben volt az egyszerű szlovák emberek érzelmeivel. Az illegális kommunista pártvezetők az illegális nemzeti bizottságok és a szovjet partizán-szervezők különösen 1943-

tól használták fel ezeket az érzelmeiket arra, hogy a nepet a fegyveres ellenállásra készítsék fel. A felkelés akkor tört ki, amikor a kormány statáriumot hirdetett ki, s a nemet megszálló katonaság különböző irányból tört rá az országra, hogy azt közvetlenül is elfoglalja, s onnan törjön ki az előrenyomuló szovjet hadak ellen.

A kommunista párt és a Szlovák Nemzeti Tanács felhívással fordult a néphez 1944. augusztus 30-án, a Besztercebányán működő Szabad Szlovák Rádió közvetítésével. A hívó szóra az ország hegyvidékeiről sok ezer önkéntes jelentkezett. A szlovák hadsereg mintegy 6 ezer katonája és tisztje szintén a felkelők oldalára állt. A felkelés körülbelül 20 ezer négyzetkilométernyi területre terjedt ki, ahol több mint másfél millió lakos élt, s mintegy 80 ezer férfi állt fegyverben. Ez is azt bizonyítja, hogy a szlovák nemzeti felkelés Európa egyik legnagyobb — és leghosszabb ideig tartó — fasisztellenes megmozdulása volt. A felkelés a hitleristák körében nagy zűrzavart váltott ki, s olyan haditechnikát kötött le, amelyre más, fontosabb helyeken lett volna szükségük. A felkelés Csehszlovák lakosságát is aktívabb ellenállásra buzdította.

Nem jelentett azonban csupán fegyveres harcot: A helyzet forradalmisága, az új szlovák nemzeti szervek, elsősorban a néphatalom új szerve — a nemzeti bizottságok — létrejötte sok demokratikus és szociális intézkedés bevezetését tette lehetővé. A harcban az új, forradalmi eszmék nevében indultak. A hegyaljai Sklabina községben például már két héttel a szlovák nemzeti felkelés meghirdetése előtt csehszlovák nemzeti zászlót tüztek ki, s kiköltözték a Csehszlovák Köztársaságot. E partizánközség példájára a felkelés területének minden járási és helyi forradalmi nemzeti bizottsága is ugyanígy tette. Szabad Csehszlovák Köztársaságot, egyenjogú nemzetekkel és a dolgozó nép iránti igazságos politikával! — ez volt a nagy, a mobilizáló eszme.

A partizánok és a katonák már a harcok első napjaitól, sőt hét állig felfegyverzett fasiszta katonai hadosztállal szálltak szembe. A szlovák hegyekben és völgyekben folyt a vér. Dereksan harcolt mindenki, aki csak fegyverhez jutott. Hadállásaink felett vörös és csehszlovák zászlók lenettek. Oroszok, ukránok, csehek,

franciák, németek, románok, jugoszlávok, 27 nemzet és nemzetiség fiai harcoltak egy férfiként velünk együtt. Az ellenség haditechnikában túlerőben volt felettünk, s több éves tapasztalatokat szerzett gyakorlatilag egész Európában folytatott harcában.

Sokan estek el közülünk. Mégis azzal a meggyőződéssel harcoltak, hogy akik túlélik, igazságos társadalmat hoznak létre. A német fasiszták azonban újabb kegyetlen ellentámadásba mentek át. Csúpan Felső-Nyitra vidékén, ahol a mi partizánbrigádunk is tevékenykedett, mintegy ezer harcost és békés polgárt kineztek halálra vagy löttek agyon. Több községet felégették, s lakosságukat — öregeket, asszonyokat és gyerekeket — halomra lötték. A túlerő ideiglenesen győzedelmeskedett a hős felkelők fölött, s arra kényszerítette őket, hogy mélyebben húzódjának vissza a hegyek közé. El- esett Banská Bystrica (Besztercebánya) is, a felkelés szíve. A szlovák hegyekben azonban nem aludtak ki a partizántüzek, mint ahogy nem aludt ki az az eltökélt akaratumk sem, hogy harcolni fogunk, míg meg nem érkezik a Vörös Hadsereg. Száz és száz nő, öreg és gyerek kockáztatta életét, hogy éljemet, orvosságot, töltenyt vigyen a hegyekbe, és fontos híreket adjon át.

Az a néhány hónap, amely a Vörös Hadsereg megérkezéig telt el, életem legkegyetlenebb időszaka volt. De akkor értettem csak meg egész életemre, hol a helyem, s milyen eszme nevében kell élnem. Amikor a szlovák nemzeti felkelés évfordulóján szülőföldemre látogatok, s felkeresem volt bajtársaimat, honfitársaimat, nem kerülöm el azt a hídát sem, amelyet 1944 végének egy éjszakáján társaimmal együtt gránátokkal felrobbantottunk. Egy szál vörös virágot is dobok mindig a Hron (Garam) vízébe, szovjet rádióunk, Natasa emlékére. Amikor 1945 tavaszán a folyón át úsztunk, a szovjet hadsereg elé, a fasiszták golyvósórának egy lövedéke Natasát is eltalálta.

Sok ilyen áldozatot hoztunk a háborúban, mérhetetlenül sokat. A felkelés óta 39 év telt el. S ma csehek, szlovákok, ukrán, magyar, német és lengyel nemzetiségű polgárok úgy élnek együtt a szocialista Csehszlovákiában, hogy az embereknek már soha nem kelljen újabb háborús hősk síremlékére virágot vinniük.

Sajtótájékoztató

Vietnam nemzeti ünnepén

Bui Tan Linh, a Vietnami Szocialista Köztársaság budapesti nagykövete hazájának nemzeti ünnepére alkalomból sajtótájékoztatót tartott csütörtökön a nagykövetségben.

Beszédében szözl a vietnami nép hősiességéről, a stratégiai jelentőségű sikereiről megemlékezett a feltételeket ahhoz, hogy e sokat szenvedett ország a nemzeti függetlenség és a szocializmus alapján újra egyesüljön. Harmincnyolc évtizedes rövid időszak egy társadalom történetében — hangsúlyozta a nagykövet, — Am az egykori legoptimistább elvárások is elmaradnak azonnali gyakorlat mögött, melyet a szocializmus hozott. Az országépítő munka a Vietnami Kommunista Párt IV. és V. kongresszusán kijelölt úton halad; rendkívül nehéz körülmények között és igen rövid időszak alatt népünk olyan sikereket aratott, amelyek meg-

határozó jellegű változásokat indítottak el a népgazdaságban — mondotta, néhány statisztikai adatot is felsorakoztatva a mezőgazdaság és az ipari termelés fejlődéséről.

A Vietnami Szocialista Köztársaság külpolitikájáról szólva kifejtette, hogy annak legnagyobb eredménye a három indokínai ország, Vietnam, Laosz és Kambodzsa szolidaritásának ezideig soha nem látott mértékűvé válása, valamint a Vietnam és a Szovjetunió, illetve a szocialista közösség közötti sokoldalú együttműködés erőteljes fejlődése. A jelenlegi bonyolult és feszültségekkel terhes nemzetközi helyzetet azolyva kijelentette:

— Nekünk, olyan népnek, amely több mint 40 évig szenvedte a hatalmas véráldozatot követelő háborút, nincs más vágya, csupán békében élni, és építeni országát.

Üdvözlés

Namibia napja alkalmából

A Magyar Szolidaritási Bizottság üdvözlőt küldött a hazájá függetlenségéért és demokratikus jövőjéért küzdő Délnyugat-afrikai Népi Szervezet (SWAPO) vezetőinek, a gyarmati elnyomás alatt szenvedő namibiai népnek, a fegyveres nemzet felszabadító harc megindítása 17. évfordulójára — Namibia napja alkalmából.

A magyar közvélemény aggodalommal követi az Onok hazájában lezajló eseményeket — hangsúlyozza a dokumentum. — Határozottan elítéljük a Dél-afrikai Köztársaság és imperialista támogatóinak mesterkedéseit, amellyel megakadályozzák a namibiai nép nemzeti jogainak érvényesülését, az önálló, független, demokratikus állam létrehozását. A fajüldözérszim ismétlődő terrortámadásai a nemzeti felszabadítási mozgalmakat támogató frontországok ellen súlyosan veszélyeztetik a térség békéjét, akadályozzák a békés építómunkát.

A Magyar Szolidaritási Bizottság határozottan elítéli a Dél-afrikai Köztársaság és imperialista támogatóinak mesterkedéseit Namibia függetlenségének elodázására. Követeljük — folytatódik az üzenet — hogy a fajüldözérszim haladéktalanul vessen véget Namibia törvénytelen megszállásának, a frontállamok elleni agresszióinak, és felforgató tevékenységnek. Meggyőződésünk, hogy az igazságos rendezés békés eszközökkel csak az ENSZ-közügylés és a Biztonsági Tanács határozatai alapján lehetséges.

A magyar nép a jövőben is szolidáris a SWAPO vezetői, demokratikus állam létrehozását, a fajüldözérszim ellen vívott harcban, kívánjuk, hogy e harc melőbb a teljes győzelemmel érjen véget — fejeződik be a Magyar Szolidaritási Bizottság üdvözlője.

Fogadás

Uruguay nemzeti ünnepén

Alfredo Giró Pintos, az Uruguay Keleti Köztársaság budapesti nagykövete hazájának nemzeti ünnepére alkalomból csütörtökön fogadást adott rezidenciáján. Az eseményen részt vett Faluvegi Lajos, a Minisztertanács elnökhelyettese, Garaj Róbert,

külügyminiszter-helyettes, Herkner Ottó külkereskedelmi miniszterhelyettes, valamint a politikai a gazdasági, a kulturális élet számos képviselője. Ott volt a budapesti diplomáciai képviselet több vezetője és tagja.

Málta makacs

● Madrid (MTI)

A délutáni órákig nem sikerült közmegegyezésre jutni Madridban. Az európai biztonság és együttműködés kérdéseivel foglalkozó konferencia csütörtöki plenáris ülésén Málta helyettes képviselője újból megerősítette: nem fogadja el a záródokumentum tervezetét, ragaszkodik korábbi álláspontjához, és kéri a Földközi-tenger térségének biztonságával foglalkozó konferencia összehívásának dokumentumba iktatását.

A házigazdák nevében felszólaló Pan de Sorluce spanyol nagykövet rámutatott arra, hogy Málta az évek nehéz munkájával létrehozott megállapodást torpedózza meg, késlelteti a madridi találkozó hivatalos befejezését.

A spanyol delegáció vezetője utalt arra, hogy már

mindössze két hét van hátra a külügyminiszterek tervezett szeptember 7-i találkozásáig. Ezért — a máltai állásponttól függetlenül — a madridi kormány még ezekben a napokban elküldi a hivatalos meghívásokat 35 fővárosba, és várja a találkozón részt vevő államok diplomáciai vezetőit. A Málta nélküli külügyminiszteri csúcstalálkozót a madridi konferencia keretein kívül tartanák meg.

A külügyminiszteri találkozó célja — hangzottatta Sorluce —, hogy rátegyék a politikai pecsétet egy jelentős politikai megállapodásra még akkor is, ha egy ország egy konkrét kérdésben eltérő álláspontja miatt a konferencia nem fejeződik be. A spanyol küldött kifejezte reményét, hogy szeptember 7-ig Málta felülvizsgálja álláspontját.

Kurd veszteségek

● Teherán (AFP)

A teheráni rádió szerdai jelentése szerint kétszáz kurd veszítette életét az iszlám gárdistáknak a kurd felkelők ellen Irán északnyugati részén indított akciója során. A betiltott iráni Kurd Demokrata Párt több tagját letartóztatták, és a kurd harcosoktól jelentős mennyiségű fegyvert és lő-

szert koboztak el — közölte a rádió.

Khomeini ajatollah, Irán legfőbb vallási és politikai vezetője az iráni propagandabizottság tagjai előtt mondott szerdai beszédében az hangzott, hogy szükség van az iráni iszlám propaganda külföldi terjesztésének fokozására, ellensúlyozandó a marxizmus és más eszmék térhódítását.

Reagan beszédéről

● Moszkva (MTI)

Reagan elnöknek a héten Seattle-ben elhangzott beszéde arról tanúskodik, hogy az amerikai politika jelenlegi formálói egyáltalán nem a nemzetközi feszültség enyhítésére, hanem ellenkezőleg: a szembenállás fokozására törek-szenek — állapítja meg az amerikai elnök legutóbbi beszédével kapcsolatban Jurij Kornyilov, a TASZSZ kommentátora a hírügynökség csütörtöki hírmagyarázatában.

Kornyilov hangsúlyozza, hogy napjainkban a háborúellenes mozgalom, amely valóban soha nem látott méreteket öltött, feltétlenül figyelmezt érdemel a nemzetközi légkört befolyásoló tényezők között.

Minél magasabbra csapnak azonban és tiltakozó mozgalom hullámai, annál nagyobb a nemtetszés a washingtoni stratégiák kö-

rében, akik bármilyen eszközt hajlandók felhasználni, hogy lehűtsék az egyre hevesebb békemozgalmat, igazolják saját agresszív terveiket és akcióikat.

Ezek közé az eszközök közé tartozik az állítólagos szovjet fenyegetésről szóló híresztelések ismételtése, s az is, hogy Washington politikáját, amely tudatosan székutcaba jutatta a genfi tárgyalásokat, majd-hogynem „békemolitikaként” igyekeznek feltüntetni.

Reagan elnök Seattle-i beszédével csatlakozott a háborúellenes tiltakozó mozgalom rágalmazó kampányhoz, durva támadást intézett az ellen, akik e mozgalom keretében a béke mellett foglalnak állást.

E veszélyes militarista irányvonal megköveteli, hogy a békemozgalom meg-sokszorozza erőfeszítéseit a nukleáris háború veszélye elleni harcban.

Mecénások még megmenthetik

Haladékokat kapott a lakihegyi antennatorony

Több mint másfél év óta folyik a vita különböző fórumokon arról, hogy lebontsák-e a 314 méter magas lakihegyi antennatoronyt. Az antenna híradástechnikai funkciója megszűnt, Petőfi-műsort sugárzó gerincadók rekonstrukciója keretében egy 120 méteres antenna épül a régi torony közelében, amely ha megmaradna, hátrányosan befolyásolná az új antenna sugárzási tulajdonságait. A torony ipartörténeti jelentősége viszont szinte páratlan, a magyar ipari építészeti kiemelkedő alkotása, s egyben a magyar rádiózás szimbóluma. Azonban műemlékkénti hasznosítását erősen megkérdőjelezi, hogy korlátozott lehetőségek vannak a megközelítésére, továbbá tekintélyes összegeket emésztene fel állandó karbantartása, időszakonkénti javítása. Mindezek alapján döntés született a torony lebontásáról.

A Magyar Posta csütörtöki sajtótájékoztatóján beje-

lentették: a torony tartóköteleinek felbontását egyelőre felfüggesztik, hely adva a közvélemény igényének. A most következő hetekben várják azoknak a vállalatoknak, intézményeknek, társadalmi szervezeteknek a jelentkezését, melyek készek anyagilag is hozzájárulni a torony fennmaradásához, esetleges hasznosításához. (MTI)

Baromfitelep — exportra

A Bábolnai Mezőgazdasági Kombinátban megkezdtek a Szovjetunióban felépülő nagy teljesítményű baromfiüzem könnyűszerkezetes elemeinek gyártását. Az elmúlt hónapban kötött szerződés szerint ugyanis évi 10,6 millió hízlat baromfit kibocsátó „gyárat” építenek a bábolnai Azerbajdzsánban, a Bakutól

Küldöttség Odesszába

Tegnap, csütörtökön megyei küldöttség utazott a szovjetunióbeli Odesszába. A delegáció vezetője dr. Horváth Károlyné, az MSZMP Csongrád megyei Bizottsága osztályvezetője, tagja Nagy Pál, a Csongrád megyei Hirlap főszerkesztő-helyettese. A látogatásra az UKP Odessza Területi Bizottsága meghívására került sor azalatt a céllal, hogy a testvérmegyei kapcsolatok fejlesztésének időszerű kérdéseit tárgyalják meg.

száz kilométerre északra fekvő Sziazanyban. Egyebek között 168, egyenként 1100 négyzetméter alapterületű könnyűszerkezetes alumínium épületet kell összerakniuk. Az istállókat elkészülésük sorrendjében — az elsőt 1984 második felében — betelepítik, s így az üzem attól kezdve már termel is. Az egész telep 1987-ben lesz kész.

Korszerűsödő általános iskolák

Beszélgetés Drecin József művelődési miniszterhelyettesel

A 180 ezer első osztályos tanulóval együtt 1 millió 25 ezerrel több — diák ül be augusztus 29-én az általános iskolák padjaiba. Jó helyzetben vagyunk, mert — gazdasági és más gondjaink ellenére — az oktató-nevelő munka megújításában biztató eredmények születtek. Természetesen ebben a tanévben sem lesz kevesebb a lennivaló. Felkérésünkre Drecin József művelődési miniszterhelyettes a felkészülésről, az oktatás anyagi-technikai feltételeiről, körülményeiről, korszerűsítéséről adott tájékoztatást.

— Egyes településeken még hiányosak, néhol rosszabbak a feltételek, még mindig sok az elavult felszereltségű iskola és a szükségintanterem. Milyen fejlesztésről lehet számot adni?

— Az elmúlt tanévben a 3567 általános iskolából 722 működött váltakozó tanítással. A 40 ezer 442 osztályterem kilenc százaéka minősíthető szükségintanteremnek, s mintegy ötezer tantermet használnak változtatva. A most kezdődő oktatási évben 1375 új tanterem várja a tanulókat, nagyobb részük új, önálló iskolaépületben van. Ez tette lehetővé ezer új tanulócsoporthoz szervezését, s azt is, hogy ne növekedjen az osztályok tavalai huszonhetes átlagszáma. A tanácsok 1983-ban 4 milliárd forintot irányoztak elő az általános iskolai hálózat fejlesztésére, ez csaknem 700 millióval haladja meg a VI. ötéves tervben erre az évre tervezett összeget. Ez döntően annak eredménye, hogy több megyei tanács meggyorsította a fejlesztéseket, illetve korábban kezdte meg eredetileg későbbre tervezett iskolák építését. Javítja a képet az is, hogy a tanácsok az általános iskolákra költik felújítási pénzeik jelentős részét. A beruházások jelenlegi, szükségszerűen lassabb üteme mellett fontos a meglévő épületek jó állapotának megőrzése. Az elmúlt évben a kulturális ágazat teljes egészében 2 milliárd 745 millió forintot fordított erre a célra, amelyből 1 milliárd 29 millióval

részesültek az általános iskolák.

— Jelentősek még az egyes iskolák közötti különbségek, ami nyilvánvalóan késlelteti a tanulók egyenlőbb esélyeinek megteremtését...

— Kétségtelen, hogy a folyamatos felújításokra az emittettől még több pénzre lenne szükség. Tény, hogy iskoláinknak mindössze negyede nem szorul felújításra, ötödésüket meg már nem is érdemes felújítani, hiszen legtöbbjük vályogból készült. Tetézi gondunkat, hogy az oktatógondok 21 százaléka eredetileg más célt szolgált. Az egy tanteremre jutó tanulócsoporthoz száma mégis csökkent, miután több terem épült és épül, mint ahány csoport alakult. Természetesen segít ebben az ugynevezett egyéb helyiségek, tehát a napközi szobák, az úttörő- és klubhelyiségek, a könyvtárak igénybevétele. Az iskolák közötti különbségek felszámolása a tárca régi törekvése. A kiegyenlítés, a felfelé nivellálást jelentő közelítés azonban még hosszú időt igényel. Meg kell fontolni alaposan minden döntést, hiszen a helyi gondok átmeneti, kapkodó megoldása egyrészt rontja a meglévő színvonalat, ugyanakkor más természetű, meglehetősen súlyosabb problémát szülhet. Nyilvánvaló, hogy a tanteremhiány felszámolásának legjobbját egy új iskola, amely nem csak fedelet, hanem korszerű, színvonalas, hatékony oktatást teremt a gyerekeknek. Am lehet ez az iskola mégoly nagyszerűen felszerelt is, ha zsúfolt, kevesebbet képes nyújtani, mint egy tárgyi ellátottságban szerényebb, kevésbé korszerű, de nyugodt légkörű intézmény. /Az opti-

mális megoldást mindenütt az összes mérlegelést érdeklő szempont összevetésével kell megtalálni.

— A jó iskola fogalmába beletartozik a taneszközök és állóeszközök korszerűsége is. Milyennek látja ebből a szempontból az országos helyzetet?

— Igen jelentősnek tartom az iskolavilágítási program végrehajtását. A megyei tanácsok pályázatokkal folyamodhattak vissza nem térítendő állami támogatásért. Valamennyi jóváhagyott pályázat költségigényét fedeztük, az eredetileg előirányozott összeg háromszorosa: 62 millió forintot utaltunk az illetékes tanácsoknak. Gyors ütemben folynak a világítás-korszerűsítési munkálatok. A pályázatba be nem vont, illetve nem vonható, jelenleg nem megfelelő megvilágítású tantermek ilyen jellegű átszerelése azonban még sok pénzt és időt igényel... A tanácsok minden évben — idén is — számottevő összegekkel egészítik ki a taneszközbeszerzésre központiilag biztosított 60 millió forintot. Az új nevelési-oktatási tervek bevezetésével egy időben készülnek az alapvető fontosságú taneszközök. Jelenleg is folyamatosan érkeznek az iskolákba a szükséges segédletek. A minisztérium az intézmények tíz százalékában megvizsgálta a taneszköz-ellátottságot. Arról a megnyugtató tényről győződhetünk meg, hogy az iskolák rendelkeznek az új nevelési-oktatási terv teljesítéséhez feltétlenül szükséges eszközökkel. A műveltséget alapozó általános iskolák megfelelő körülmények között kezdenek meg a fiatal generáció oktatását.

G. R.

Helyzetkép a dóci térszéből

Bimbózik-e a Virágzó?

Messze még az év vége, úgy látszik azonban, hogy a járás egyik legkisebb térszéből várható az 1983-as esztendő legnagyobb vesztesége. A dóci Virágzó Tsz nemcsak a sanyarú múlt, hanem a kegyetlen aszály terheit is hordozza. Látványos virágzásra aligha lehet hat számítani, a mostaninál jobb eredményeket azonban joggal vár a tagság.

A mérleg és alaphiány, forgóeszközhány legrosszabb esetben a 12–13 millió forintot is elérheti. Természetesen nem sikerült kigazdálkodni a tavalyi veszteséget. Mintegy 6,5 milliós kárt okozott már eddig is az aszály, s még függőben van egy perük a Gyapjú- és Textilnyersanyag-forgalmi Vállalattal, amelyen a számukra legkedvezőtlenebb esetben 4,5 millió forintot vesztethetnek.

A kukoricából a szokásos termés felét remélik, a dinnyét viszont csaknem teljesen tönkretette a szárazság. A tervezett 3 milliós bevételnek csak alig tizede került eddig a kasszába, a dinnyék aprók eladhatatlannak maradtak. (Egyik dinnyés azt vitatja, hogy gyomirtószerek-maradványok voltak a térsz földjében, s ez tette tönkre a növényeket. Elképzelhető, hogy ezt a vitát is a bíróság dönti majd el.)

Bella László, úgy látszik, kedveli a nehéz feladatokat, másként aligha vállalta volna el a Virágzó Tsz elnöki tisztét. Közismert alakja ő a termelőszövetkezeti mozgalom „alsóházának”. Sok gyenge térsz próbált már kihúzni a kátyúból, de talán, mert sehol sem töltött elegendő időt, látványos sikerek nem kísérték munkáját. Dócon első számú vezetőként próbálta legalább közepes színvonalra feljavitani a gazdaságot.

Elképzelési szerin, az adottságoknak leginkább megfelelő alaptervekenység mellett jövedelmező melléküzemeket kellene meghonosítani a térszben. Az alaptervekenység változtatására hozott intézkedéseinek eredménye idén nem mérhető az aszály pusztítás miatt. Igéretesebbek viszont a melléküzemek telepítésére tett próbálkozások. A Szegedi Háziorvosi Szövetkezet megbízásából rongyszőnyegeket szőnek bér munkában. Ez állandó bevételt biztosít, a térsznek — s ami nem kevésbé fontos, munkaalkal-

mat és jövedelemszerzési lehetőséget néhány dóci aszszónynak.

Önálló vállalkozásnak tekinthető a habszigetelő gyártása. A találmányt a visegrádi Colorman gazdasági munkaközösség közvetítésével ismerték meg. Lényege: lág poliuretán hablémezre alufóliát kasíroznak — melegítéses eljárással ráragasztják. A szigetelőanyag könnyű, nagyobb táblákban készül gyorsan fölrakható. Jó hő- és hangszigetelő tulajdonságai vannak. Plusz 130 és mínusz 10 Celsius-fok között alkalmazható. Az alufólia a vízpára diffúzióját is megakadályozza. Alkalmas épületgépészeti klímacsatornák, melegvíz-bojlerok, könnyűszerkezetes álmennyezetek, hidegvíz-tartályok és csővezetékek izzadás elleni szigetelésére, csővezetékek szigetelésére. A legdrágább, 50 milliméter átmérőjű fajtának a négyzetméterenkénti ára 455 forint, alig több mint a fele az importból származó, hasonló célokra alkalmas szigetelőanyagénak.

Ugy tetszik, van fantázia ebben a termékben. A Virágzó Tsz megvette a gyártás kizárólagos jogát, most megismertetését, a piacra való bevezetését szeretné meggyorsítani. Egyelőre ugyanis tele a raktár készáruval, s hiába küldték el sok cégnek a termékmintéjüköt, a válaszok gyéren érkeznek. Ezt a nyári szabadságolásnak tulajdonítják. Ahol viszont fölhasználták az új szigetelőanyagot, mint például a Szegedi Szalmagyárban, vagy a Fehérvári repülőter szerelőcsarnokában, ott elégedettek vele.

A gazdaságnak mindez azt jelenti, hogy ha bevállik a termék, keresni kezdik a piacot, évente mintegy 15 millió forintot árbevételhez jutnak. Huszszázalékos nyereséget hoz ez a melléktevékenység. Bella László éves nyereségként is megelégedne 3 millió forinttal. Erre azonban még várni kell: az aszály meg az elhibázott juhászati kísérlet következményeiből egyelőre csak a veszteség halmozódik. T. I.

Intézkedések az aszálykárok pénzügyi rendezéséről

Az ország egyes területein az aszály a mezőgazdasági nagyüzemek egy részében a gazdálkodás pénzügyi egyensúlyát is megrendítette. A folyamatos üzemvitel és a jövő évi termelés megalapozása érdekében a Pénzügyminisztérium és a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium — az Országos Terhivattal, a Magyar Nemzeti Bankkal és a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsával egyetértésben — több pénzügyi intézkedést tett. Ezek közül a fontosabbak: — a megyei tanácsok pénzügyi osztályait felhatalmazták, hogy a gazdaságok kérelmei alapján mérsékeljék, illetve engedjék el azoknak a gabonatermő területeknek a földadóját, amelyek aszálykárt szenvedtek. Az aszálykárok mértékét — az eljárás gyorsítását végett — kárbecslő bizottság helyett a megyei tanácsok mezőgazdasági és élelmiszerügyi osztályai is igazolhatják. A megyei tanácsok illetékes szervei dönthetnek arról is, hogy az egyes üzemekben a kalászos

gabonán és a kukoricán kívülv más, 25 százaléknál nagyobb mértékben károsodott kapás növények területére is kiterjesztik-e az adókedvezmény lehetőségét. Nyereségszökkenésük pótlására a nagyüzemek az év végén a tavalyi adózott nyereségük mértékéig felhasználhatják a tartalékalapjukat, és a jövő évi nyereségükből nem kell teljesíteniük a tartalékalap-visszapótlási kötelezettségüket. Az aszálykárok miatti árbevétel kiesések pótlására felvett rövidlejáratú hitel kamatát szintén a tartalékalap terhére számolhatják el azok az üzemek, amelyekben a kalászos gabona a kukorica, vagy más kapásnövény a megelőző három év átlagához képest 25 százaléknál nagyobb mértékben károsodott. A tartalékalappal nem rendelkező szövetkezetek az aszály miatti hitelek kamataira a TOT és a TESZÖV-ök által meghatározott feltételekkel a kölcsönös támogatási alapról kérhetnek pénzügyi fedezetet. Az aszály követ-

kezésben előállt takarmánykiesés miatt lehetőség nyílt a jövő esztendőben esedékes tehénszelejtés részbeni előrehozatalára. Amennyiben a korábban felvett állami támogatás fejében vállalt ötéves tartási kötelezettség az idén lejár, tehénszám-csökkenés esetén a támogatás összegét nem kell visszafizetni. Ha a tartási kötelezettség 1983. után jár le, akkor a nagyüzemeknek két éven belül kell pótolniuk a tehéneltszámot.

A kizárólag aszálykár miatt pénzügyi hiánnyal záró mezőgazdasági nagyüzemek veszteségének a rendezése a mérlegadatok alapján, veszteségrendezési eljárás nélkül, a saját tartalékalapok és más alapmaradványok felhasználása után nagyobb részt állami dotációból történik. Ilyen rendezésre azokban a gazdaságokban kerülhet sor, amelyekben a szántóföldi növénytermelés hozamértéke az előző három év átlagához képest húsz százaléknál nagyobb mértékben csökkent. (MTI)

„Menetrend” az új tanévre

Néhány nap múlva mindenütt elhangzik az új iskolai évszám kezdetét jelző csendes, az alsó és középfokú nevelési-oktatási intézmények nappali tagozatán — a tantestület döntésétől függően — augusztus 27-én, 28-án vagy 29-én nyitják meg az 1983–84-es tanévet, és mindenütt augusztus 29-én, hétfőn kezdődik a tanítás.

Az országos tanévnyitó ünnepséget augusztus 28-án, vasárnap, Szekszárdon, a Béri-Balogh Ádám utcai új általános iskolában rendezik.

A pedagógusok e napokban alakítják ki az új órarendet, nevelőtestületi értekezleteken vitatják meg a következő tanév feladatait. A munkarend szerint a téli szünet december 22-től január 2-ig tart. Az első félév január 29-én fejeződik be, a félévi osztályzatokat 1984. február 3-án tudják meg a tanulók. A tavaszi szünet április 2. és 6. között lesz. A középis-

kolák negyedik, valamint az egészségügyi szakközépiskolák harmadik osztályos tanulói — a végzősök — számára május 11-én, a nemzetiségi gimnáziumokban május 10-én, a szakközépiskolák utolsó éves növendékeinek pedig május 25-én tartják az utolsó tanítási napot.

Az érettségi vizsgák a nemzetiségi gimnáziumokban május 11-én, a gimnáziumok és szakközépiskolák nappali tagozatán május 14-én kezdődnek. Az esti és levelező tagozatokon május 28-án az érettségi vizsga kezdő napja. Május 21-től tartják a közös írásbeli érettségi felvételi vizsgálatokat. Az utolsó tanítási nap az alsó fokú nevelési-oktatási intézményekben, a középiskolák 1–3. osztályaitól január 2-ig tart. Az első félév január 29-én fejeződik be, a félévi osztályzatokat 1984. február 3-án tudják meg a tanulók. A tavaszi szünet április 2. és 6. között lesz. A középis-

Búzatermelők megbeszélése

A búzatermesztés idej tapasztalatainak értékelésére, s az őszi munkák előkészületeinek egyeztetésére szervezett csütörtökön tanácskozást Budapesten az ország legnagyobb növénytermesztési rendszere, a nádudvari KITE. Amint a résztvevők elmondták, a terme-

lési rendszer az aszály okozta gondok közepette is jól vizsgázott: a háromszáz, búzát termesztő taggazdaság döntő többsége eredményes betakarítást könyvelhet el. A tapasztalatokat az őszi vetések előkészítése során is hasznosítják.

Emlékezés Pólya Istvánra

Pólya István, a fővárosi munkásmozgalom aktív harcosa ma lenne 75 éves. Életének utolsó esztendeit Szegeden töltötte, így illő, hogy röviden mi is megemlékezzünk róla.

1908. augusztus 26-án született Kisújszállason, kisparaszti családban, ám a néhány hold föld a kis házzal árverésalapács alá került 1914-ben. A család Budapestre költözött. Pólya István édesapja az Óbudai Hajógyárban vállalt munkát, később a Fővárosi Közigazgatás igazgatója lett. Így a fiatal Pólya Istvánt már alapvetően a munkáskörnyezet formálta. Elemi iskolai tanulmányai után a polgári iskolával is megpróbálkozott, ám a harmadik osztályt végezve kiderült, hogy ez meghaladja az ötéves korhatárt, így a Harsfa utcai Művelődési Központba került, ahol a négyosztályos iskola tanulója lett. Pólya István elment kifutóútnak, majd a Ganz Vagon- és Gépgyárban lett más az épületasztalos szakmában.

A 20-as évek végén kezdett érdeklődni a munkásmozgalom iránt. Berger Dezső vezette őt be a Szocialista Ifjúsági Szövetség IX. kerületi, Tűz-

ló utcai szervezetébe. Itt kezdettől a legbaldalibb gondolkodású tagok közé tartozott, így nem véletlen, hogy 1929 augusztusában a KIMSZ soraiba lépve, kommunista ifjúmunkásként a munkásmozgalom forradalmi irányzatával kötelezte el magát. Egy évre rá, az ismert szeptember 1-i tüntetés előkészítése közben tartóztatták le első alkalommal, a hírhedt 1921. évi III. tc. alapján, 1931 október 1-én szabadulása után természetesen folytatja a KIMSZ-ben a mozgalmi munkát, mint sajtófelelős. 1932 decemberétől újabb féléves börtön következett. Szabadulása után a KIMSZ Budapesti területi csoportjának agitációs és propagandafelelőse lett. Ezzel egy időben a Harsfa utcai Mozgás körös tagjaként igyekezett szélesíteni a kommunista befolyást. Mozgalmi tevékenységéért 1934 június 1-én újabb letartóztatás Budapest területéről történő kitiltással párosult. Pólya István ezután az akkor még nem a fővároshoz tartozó Kispesten ment. Itt dolgozott öt évig, s részt vett a helyi üzemek bérharciban, valamint a Cséri-telep in-

ségmunkásai között folytatott szervező munkában. 1939-ben a fővárosi területre történt illegális visszatérése miatt internálták. Közel két évet töltött a nagykanizsai, majd a kistarcsai internálótáborban. Utána rendőri felügyelet alatt állott a felszabadulásig. 1945-53 között az MKP, majd az MDP XIII. kerületi pártbizottságon dolgozott különféle beosztásokban. Utána a Dunai Vasmű szta. linvárosi építkezésében vett részt, 1955-ben került vissza Budapestre, ahol rendőri szolgálatot vállalt. A 19-es örsön érte 1956 őszén. November 4. után a VIII. kerületi MSZMP-szervezetek létrehozásában, mint körzeti megbízott tevékenykedett. Az első között lett tagja a megalakuló munkásmozgalmak is. 1957 februárjában a Kommunista Helytállásért ezüst emlékméret kapta meg. 1968-ban érte a legnagyobb elismerés, a Szocialista Hazáért Erdemrenddel tüntették ki. Életének utolsó évtizedét nyugdíjasként Szegeden töltötte, városunkban halt meg 1979-ben. Emlékét méltó módon megőrizték.

Serfőző Zoltán

A központi fejlesztési programokról

Az öt KFP és hasznuk

Az utóbbi időben megjelentek a viták a központi fejlesztési programokról — ahogy az ipari körökben rövidítik — a KFP-kről. Amint ismert, ma öt KFP-nk van érvényben, nagyobb részüket 1971-81. között fogadta el és erősítette meg a kormány, közülük többet azt követően, hogy a párt Központi Bizottsága 1978-ban határozatot hozott iparunk termelési, illetve termékszerkezetének korszerűsítéséről. Ennek szellemében döntöttek olyképpen, hogy Magyarországon mindenekelőtt a petrokémiai iparágat (a kőolaj és földgáz vegyi feldolgozása, műanyag-előállítás és -feldolgozás), az alumíniumipart, a gyógyszer-, a növényvédőszer- és intermediergyártást (az intermedierek alatt a gyógyszer, illetve növényvédőszer készítéséhez szükséges közbelső termékeket értik), az elektronikai alkatrész- és részegységgyártást, valamint a számítástechnikát kell kiemelten fejleszteni. Az utóbbi vagyis a számítástechnikai KFP sajátossága, hogy ennél elsősorban nem a komputer haza előállítására a cél (bár ez is fontos) hanem mindenekelőtt az, hogy — a világ élvonalával lépést tartva — az elektronikus számítógépek alkalmazása nálunk is széles körben elterjedjen.

Az öt KFP-ről folyó vita két témára összpontosul: Beváltották-e idáig a hozzájuk fűzött reményeket, végtére is igen sok pénz költött rájuk az ország, továbbá, hogy a VII. ötéves tervre gondolva nem túl kockázatos-e ennyire favorizálni néhány kiemelt iparágat? Ami az első kérdést illeti, az értékelések meglehetősen egyértelműek. Ha nem is láthattuk kielégítően, hogy mi minden történik a világgazdaságban és világpiacban 1978 után, ha nem is tudhattuk, hogy milyen mély, tartós, egyben sajtóságos lesz a tőkés gazdasági válság, mai szemmel nézve is jól döntöttünk, amikor a felsorolt öt iparág kiemelt fejlesztését határoztuk el. Ez még akkor is igaz, ha időközben olyan helyzet állt elő — az alumíniumipari termékek nyomott ára külföldön, a pvc-por gazdaságos értékesítésének korlátai még 1982-ben stb. —, hogy nem volt észszerű időarányosan is tel-

jesíteni minden KFP-nk valamennyi részlektüzését. Az ésszerűség, a gazdaságosság amellel szót, hogy időnként és helyenként lassítani kell az eredeti előirányzatokhoz képest egyes programok végrehajtását.

Ennek ellenére is a KFP-nek köszönhető, hogy új bauxitbányákat adtak át, olyan korszerű üzemek vannak, mint például a székesfehérvári Könnyűféműhengerműve, a leninvárosi TVK polipropilén üze, a kazincbarcikai BVK pvc-gyára, s a Hungária Műanyagfeldolgozó Vállalat több új részlege. Az elektronikai KFP szülötte a még fiatal, ma is szerveződő, de nagy jövő előtt álló Mikroelektronikai Vállalat is. Mélyebben tekintve nemcsak egyszerűen új gyárak, üzemek sokaságáról van szó, hanem arról, hogy az öt említett iparág ma lényegesen nagyobb mértékben vesz részt a nemzeti jövedelem termelésében, az exportban, mint korábban, bizonyítva, hogy a termelési szerkezet oly sokat emlegetett korszerűsítése makroszinten is megvalósul.

Az átlagember élete ma már elképzelhetetlen volna a KFP-k léte, eredményei nélkül. A gyógyszer, növényvédőszer és intermedier KFP-nek például kiemelkedő szerepe van abban, hogy oly sok kitűnő, magyar gyógyszerhez tudunk hozzájutni a patikákban (egy főre számítva a világ egyik legnagyobb gyógyszertermelője és -exportőre vagyunk), hogy ma holnap se szeri, se száma a hazai növényvédőszereknek. A Petrokémiai KFP-t dicséri, hogy az egy főre eső műanyagfogyasztásunk elérte a 35 kilót (1960-ban csak a töredékénél tartottunk), hogy kitűnő minőségű hazai műanyagokat használhatunk fel csomagolásra, beleértve például a műanyagból készült üdítőital-palackokat is. Ugyanennek a KFP-nek köszönhető a pvc-csővek széles választéka, a műanyag fóliás készítmények is értékeljük, amikor a közkezdelt Ikarus autóbuszainkon utazunk. Ami pedig a számítástechnikát illeti, az idei tavaszi BNV minden látogató számára meggyőzően bizonyította, hogy — ha a világ élvonalához mérten elkészen is, de — nálunk is tart bódí-

tanak, gyorsan terjednek a különböző nagyságú komputerek. A cikkünk elején feltett második kérdés tervre (nem túl kockázatos-e ennyire favorizálni néhány kiemelt iparágat?), az elmúlt évek tapasztalatai után óvatossággal a kormányzati fórumok, a szakemberek. Mert bár, senki sem kételkedik a magyar ezüst jövőjében (különösen nem kétlik, hogy ennek a könnyűfémnek mindig piaca lesz), azért mégis hátrányosak a népgazdaság számára az időnkénti, átmeneti nyomott árak. S mint-hogy az előrelátás lehetőségei is korlátozottak (nem tudjuk elég megbízhatóan prognosztizálni, hogy miképpen alakul egyes termékeknek a jövőbeni kereslet), ezért Faluveczi Lajos, a Minisztertanács elnökhelyettese is így nyilatkozott: „A sokféle bizonytalansági hatás közepette mértéktele-nül nagy kockázatot jelentene a túlzott erőforrás-összpontosítás.” Nem kérdőjelezte meg az áttörés típusú fejlesztéseket (ezek közé tartozik az öt KFP is), sőt, kiemelte, hogy a jövőben is szükség lehet a húzó jellegű tevékenységek prioritására, de ha valósan akarunk tervezni — márpedig csak úgy tervezhetünk —, akkor viszonylag szélesebb sávban kell megvizsgálni: mi a versenyképes és mi lesz a jövőben az...

Magyar László

Színek „hallása”

Kanadai kutatók olyan készülékeket fejlesztettek ki, amelyekkel a vakok „hallani” tudják a különböző színeket. A színezőanyagok nevezetű készülék a fény sugarakat hanghullamokká alakítja át. Az alapszíneket meghatározott nagyságú hangokkal, a kevert színeket

Különleges szépségű szoborleletek

Különleges szépségű szoborleletek kerültek elő az idén a táci Gorsiumban végzett feltárások során. Az Aquincumba vezető útmén, az új ásatási területen egy bronzból készült, 15 centiméter hosszú és 12 centiméter magas, finom megmunkált bikaszoborcskát találtak. A római kori kisplasztika tökéletesen kifejezi az állat erejét, mozgásának lendületét. Egy csatorna feltárása közben bukkanak rá az ásatási idény másik érdekességére, egy Silvanus-domborműre. Az erdők-mezők istenének már eddig is több domborműve, s egy oltára került felszínre Gorsiumban, s az újabb lelet is bizonyítja, hogy nagy kultusza volt az antik városban. A gorsiumi szoborleletek mindegyike nagy műgonddal megmunkált alkotás, s a régészek feltételezik, hogy híres mesterek műhelyeiből kerültek ki, és jutottak el Pannóniába.

A Sárvíz átkelőhelyénél épült római városka maradványainak feltárása az idén már a huszonhatodik idényt töltik el a régészek. Ezúttal a keleti városkapu környékén kutattak, s a városból kivezető főutak újabb szakaszát kívánják napvilágra hozni. Folytatják az ásatásokat a délnyugati saroktoronynál, valamint a korai katonai tábor védőárkánál is. Az idej feltárások előreláthatóan szeptember közepéig tartanak.

Kén — fűtőolajból

Svédországban épült fel az első olyan ipari méretű berendezés, amellyel nehéz fűtőolajat lehet kén-teleníteni. A kén-telenítés katalitikus hidrogénezésén alapul. A fűtőolajat hidrogénnel keverik, és 400 C fokon, 100—200 atmoszféra nyomáson, katalizátor közreműködésével kénhidrogénné alakítják. A kénhidrogént azután levegővel kén-oxidálják. A svéd berendezésben így módon kén-telenített fűtőolajat és naponként 5—10 tonna kén nyernek.

Szendvics-csónak

Floridában nagy felhajtóerejű és szilárdaságú, viszonylag könnyű, szendvics szerkezetű műanyag csónakokat építettek. Külső héjuk a szokványos módon, üvegrosttal megerősített poliészterből áll. Erre az alapra méhsejtszerkezetű nyolcpapír kerül, amelyet újabb poliészter réteggel takarnak le. A méhsejtszerkezetű bélés növeli az ütésszilárdságot és a felhajtóerőt. A csónak könnyedén siklik a hullámokon, s a súlya is viszonylag csekély. Eddig csak az óriás repülőgépek padlóinak az építéséhez alkalmaztak ilyen szerkezeteket.

megfelelő hangkeveréssel jelzi.

A készüléket jó eredményel próbálták ki, s azt remélik, hogy használatával jelentősen növekedni fog a vakok foglalkoztatási lehetősége a festő-, a kötő-, a varró- és egyéb színelismerést kívánó szakmákban.

kertbarátoknak

Előkészületek a virághagymák ültetéséhez

A nyár végéhez közeledve olyan mennyiségben készül fel kell készülni az ősszel kiültetendő virághagymák előkészítésére, a terület kijelölésére. Egy éve a talaj-előkészítési munkákról már részletesen tájékoztattuk olvasóinkat. Most inkább a kiültetés előtt előforduló kórokozókra és kártevőkre, valamint az ellenük való védekezésre szeretnénk felhívni a figyelmet.

A jácinthagymák általános ismert, rothadással járó megbetegedését a fonalféreg okozza. A fertőzött hagymát átmetszve, abban gyűrű alakú barnulás található, erről a tünetről gyűrűs betegségeknek is nevezik. A szálfonalféreg apró, csupán egy milliméter hosszúságú, fonál alakú, szabad szemmel nem látható. A talajból jutnak be a gyökérnyaki részén, a légzőnyílásokon a növénybe, ahol rendkívül gyorsan elszaporodnak. Egy-egy fertőzött növényben több ezer található belőlük, a szárban elősködve a levél és a virág torzulását, rendellenes növekedését idézik elő. A föld feletti rész elszáradásával ismét a hagymába húzódnak vissza. A károsítás a nyári tárolás ideje alatt folytatódik, az erősen fertőzött hagyma rothadásnak indul, a gyengén fertőzött hagymákon a tünetek nem észlelhetők.

A fertőzés forrása kétéves eredetű, egyrészt a talaj, másrészt a szaporítóanyag lehet a terjesztő, így a védekezés is kétirányú. A talaj fertőtlenítése történhet Galition G 5-tel, a talajelőkészítéssel egy időben — augusztus végén, szeptember elején. A felhasználandó talajfertőtlenítő szerből 100 négyzetméterre 30 deka-grammot kell egyenletesen kiszórni és 20 cm mélyen bedolgozni. A szaporítóanyagot meleg vizes csávázással fertőtleníthetjük. A meleg vizes csávázást a felszedést követő negyedik héttől lehet elkezdeni és a gyökérkoszorú megjelenését megelőzően be kell fejezni.

A virághagymát 3—4 órán keresztül 43—44 fokos meleg vízben tartjuk, majd megszáritva tovább tárolhatjuk a szaporítóanyagot. A fuzárium kártétele a jácint hagymák gyökerén csíkszerű, barna elhalás formájában jelentkezik, ritkán a tömb is károsodik. A beteg tövek gyengében növekednek, a virágszár gyenge, vagy egyáltalán nem fejlődik ki. A nárcisz hagyma esetében a fuzárium fő tünete a pikkelylevelek tövi részénél kezdődő hagymarothadásban jelentkeznek. A beteg hagymákból kifejlődő növények levelei sárgulnak, idővel az egész növény elhal.

A fuzáriummal fertőzött tulipán hagymájának héja könnyen benyomható, alatta a húsos pikkelylevél összetöpped és borostyánkő színű, kettévágya a húsos pikkelylevelek között a gomba növedéke látható. A beteg részeken mézgacseppek is képződnek. A beteg hagyma a talajban elpusztul, vagy kikelve satnya levelek fejlődnek, virág nem képződik. A gomba talajlakó, öt évig is fertőzőképes marad. A fertőzött hagyma a tárolás során tovább romlik, és súlyos esetben „elszenesedik”, kőkemény lesz.

A fuzáriumos fertőzés megelőzését, illetve a fertőzött hagymák kezelését a kiültetés megelőzően válogatással és csávázással kell biztosítani. A csávázás történhet nedves, úgynevezett kosaras csávázással és nedvesített csávázással. A nedves csávázásnál az oldat

olyan mennyiségben készüljön, hogy abban a hagymával telt kosár vagy műanyag háló elmerüljön. Csávázáshoz felhasználható a Fundazol csávázó (Agrocit) 0,2 százalékos töménységben. A hagymát az oldatban 20 percig hagyjuk benne, majd árnyékos helyen lecsurgatva szárítsuk meg. A nedvesített csávázást elsősorban a jácinthagyma kezeléséhez javasoljuk. Csávázószerként szintén a Fundazol csávázó, vagy a Chinoin Fundazol 50 WP használható 200 gramm mennyiségben 100 kilogramm hagymához. A hagymát műanyag zsákban, vagy fedéles műanyag edényben helyezzük el, a kimért csávázószert rászórjuk, majd 100 kilogramm hagymához 1 liter vizet locsolunk rá. Ezt követően a zsákok vagy edényt lezárjuk, és a hagymát forgatás mozgással összekeverjük úgy, hogy a csávázószert egyenletesen rákenődjön a hagymára. A kissé nedves hagymát meg kell szikkasztani. Az ültetésnél használjunk gumikesztyűt.

A tulipán gyakori betegsége a botrytis. A fertőzött hagymából torz levélű és szártól növények fejlődnek. A gomba kivirágzása szürke gyp formájában jelenik meg a levélen, száron, szíromlevélen, terméstokon. A húsos, fehér pikkelylevelekben bemélyedő, vizenyős barna elhajlások jelzik a fertőzést. A hagymától a talaj is fertőződik és több évig fertőzőképes marad. A fertőzés mértékét fokozza a páras meleg időjárás, melynek terjesztését a művelésköz és az öntözővíz is elősegíti.

Megelőző védekezésnek ügynelni kell arra, hogy tulipán legkevesebb 3—4 évenként kerüljön ugyanarra a helyre. A fertőzött hagymát meg kell semmisíteni. A szaporítóanyagot kiültetés előtt csávázni kell a fuzáriummal leirtak szerint. A beteg egyedeket a vegetáció alatt folyamatosan el kell távolítani.

A tulipánhagyma kártevői közé tartozik a gyökérgyökér, amely a burgonyát, gyökérgyökérséget, vörös- és fokhagymát is károsítja, tehát tulipánt és növényeket után nem célszerű ültetni. A fertőzés hagymáról is terjedhet. Csak a sérült, más növényi kártevők vagy művelésközök által megsejtült tulipánhagymát támadja meg. Egészséges, ép hagymát nem képes károsítani. A hagymában levő szabálytalan járatok és a rácsálás jelzi károsításukat. A másodlagos kórokozónak is utat nyit a kialakított járataival, melynek következtében a hagyma gyakran elrothad. Védekezésnek a sérült hagymákat el kell különíteni, a fertőzött egyedeket pedig meg kell semmisíteni. Amennyiben a fertőzés legkisebb jele is mutatkozik, a higanyos csávázást kell alkalmazni.

A csávázás, talajfertőtlenítés az őszi kiültetésű hagymás virágok esetében szinte elengedhetetlen. Elhanyagolása esetén a drága pénzen vásárolt virághagyma néhány év alatt teljesen tönkremegy, elkorcsosul, a felsorolt kártevőkön, kórokozókön kívül a különböző vírusok is megtámadják a virág értékelenné válik. Szeretnénk felhívni a csávázást végző kerttulajdonosok figyelmét a csávázószert csomagolóanyagán feltüntetett óvó rendszabályok szigorú betartására.

Dr. Tóth Mihály
megyei főkertész

Jövő keddtől Ásotthalmon

Nemzetközi középiskolai erdészverseny

Hét ország legjobbja mérik össze tudásukat azon a vetélkedőn, amelyet erdészeti szakközépiskolásoknak rendeznek most másodikban Magyarországon augusztus 30-tól. 1967-ben Csehszlovákia adott otthont az első erópróbnak, azóta pedig valamennyi országban zajlott már ilyen verseny.

Összekötik a versenyt egy centenáriumi ünnepséggel is: az ásotthalmi Bedő Albert Erdőgazdasági Szakmunkásképző iskola most ünnepli fennállásának 100. évfordulóját. Mind a hét ország egy-egy háromfős csapatot indít a versenyen kívül teljesíti a feladatokat, az ásotthalmi szakközépiskolai csapat is. Hazánkat az országos selejtező győztesei, a szegedi Kiss Ferenc Erdőgazdasági és Elsődleges Faipari Szakközépiskola tanulói képviselik majd.

A feladatok részben szak-

mai jellegűek, de sportelemek egészítik ki őket. Szerepel a programban fadöntés, futóvadlövészet, 4,5 kilométeres terepfutás hátizsákkal fegyverrel, eközben kispuskalövészet, koronglövészet, fatömegszámítás, állatfelismerés, távolságbecslés, kézigránátdobás, növényfelismerés, elsősegélynyújtás. A feladatok összetétele a hagyományok szerint alakul, a szabályok azonban éppen a mostani verseny előtt változtak. Megállapodás szerint magyar szakemberek készítették el az új szabálykönyvet, amelyet a résztvevők kisebb módosításokkal elfogadtak.

Minden vetélkedő alkalommal ad az illető országok erdészeti és faipari szakembereinek arra, hogy fölmerjék e szakma oktatásának helyzetét, megbeszéljék az aktuális tennivalókat. Alkalmom arra is, hogy a külön-

böző baráti országokból érkezők megismerkedjenek egymással és a versenynek otthon, adó országgal.

A versenyre érkezők megismerkednek Szegeddel, látogatást tesznek a Gemenci Erdő- és Vadgazdaságban, s a Balatonhoz is elviszik őket.

Versenyről lévén szó, megkérdeztük, melyik ország csapata az esélyes. A szervezők azt válaszolták, nem lehet előre jóslni: sorolják például a kidöntendő fákat, a növény- és állatfelismerési feladatokat. Minden versenyen újabb és újabb nemzedékek szerepelnek, minden eddigi találkedést hozott. A hazai pálya előnye sem nagy előny: a felismerni kért állat- és növényfajokat nemcsak az ásotthalmi erdőn, hanem jóformán egész Európa területén előfordulók közül válogatták.

Két kiállítás

A szlovák nemzeti felkelés 39. évfordulójára emlékező képzőművészeti kiállítás nyílt csütörtökön a Csehszlovák Kulturális és Tájékoztató Központ Népköztársaság úti termeiben. A tárlaton a prágai katonai képzőművészeti stúdió gyűjteményéből válogatott festmények, szobrok és grafikák idézik fel a történelmi eseményt.

A lipcsei Seemann könyv- és művészeti kiadó tevékenységét bemutató, árusítással egybekötött kiállítás nyílt csütörtökön az NDK kulturális és tájékoztató központban. A Német Demokratikus Köztársaság, s az egész német nyelvterület egyik legrégebbi, 125 éves kiadójának tárlatán, mintegy ötven művészeti könyv, mappá, valamint számos reprodukció ad fzelítőt a választékból.

Pályázat

A nagyüzemi zöldségtermesztés gépesítésére

A zöldségtermesztés ösztönzésére pályázatot írt ki a MÉM; az állami gazdaságok, téveszkek a természetéhez szükséges gépek vásárlásához nyerveknek támogatást. E célra mintegy 150 millió forint áll rendelkezésre, ezt az összeget tartósítóiipari vállalatok közreműködésével pályázhatják meg a termelők. A pályázat célja: a szántóföldi zöldségtermő terület csökkentésének mérséklése. A zöldségtermesztés ugyanis kézi munka igényes, s főként emiatt az elmúlt években a nagyüzemekben megcsappant a természeti kedv. Igaz, ezzel arányosan a háztáji gazdaságokban, kisüzemekben mind szélesebb körben foglalkoznak zöldségtermesztéssel. Csak hogy bizonyos zöldségekből éppen a nagyüzemi táblákon természetekre van szükség az iparnak; az egységes

fajta, a pontosan meghatározható érési, szedési idő inkább megfelel a feldolgozó igényeinek, mint a kisüzemekből begyűjtött nem eléggé egyöntetű nyersanyag. Ráadásul éppen a növényekből — a zöldborsó, az étkező zöldborsó, a paradicsom, a zöldbab tartozik ide — kerülnek ki az ipar legfontosabb exportcikkei. Ezek vető-, betakarító-, osztályozó- és előfeldolgozó gépeinek, valamint öntözőberendezéseinek vásárlását segíti elő az anyagi támogatás.

Az igények elbírálásánál azok a feldolgozó vállalatok részesülnek előnyben, amelyek exportáru előállítására is vállalkoznak, továbbá adottságaik is kedvezőek egyes növények természetéhez.

A pályázatra a jelentkezési határidő szeptember 15.

Piac az utcán

Hol lehet árusítani?

Virágérdő az utcákon, teremben, gyümölcs vásár a boltok mellett és előtt, forgalmas csomópontokon. Láthatóan a kiskerttulajdonosok is betakarították, leszüretelték egész évi munkájuk gyümölcsét, árulják, kínálják utcán-útfélen. Örvendünk az árubőségnek, a választék gazdagodásának, a zöldség-gyümölcs ellátás illetően javulásának. A magánkereskedők piachelyeit azonban szabályozni kell.

Ennek érdekében a Belkereskedelmi Minisztérium instrukciói alapján a tanácsok szakigazgatási szervei már az elmúlt esztendőben kijelölték az alkalmi elárulási helyeket, a háztáji termelőknél és a kiskerttulajdonosoknál. Néhány hónappal ezelőtt a szegedi lehetőségekről már tájékoztattuk olvasóinkat, most ismét szükségesnek tartjuk a magán-árusítási helyek újbóli ismertetését.

Szeged közigazgatási területén 23 helyre adtak ki ideiglenes területfelhasználási engedélyt. Így árusítani lehet a Csorba és a Csörög utca közötti, 115-ös jelű épülettel északra eső; a Budapesti körút és a Hajlat utca által bezárt területen (a volt barak-ABC helyén); a Debreceni utca, a Szilléri su-

gárút és a Róna utca által határolt területen; Rókuson, az Északi körút, a Csáky József utca és a 16 tantermes iskola által határolt részen; a Vám téren, a zöldterület villamosmegálló felőli oldalán; a Petőfi Sándor sugárút, a Szivárvány kiterőnél, a dohánybolt mellett és mögött; a Bécsi körúton, az Anna presszó előtti zöldszárván, a járda mellett; a Honvéd téren, az autóbussz-végállomásnál; az Északi városrészben, a 80-as autóbussz végállomásánál, a járda mellett zöld területen; Újszegeden, a Rózsa Ferenc sugárúti víztoronynál, a 71/Y-ös autóbussz végállomása mellett; Szőregen, a Hősök téren, az iparcikkbolt előtti buszmegálló mellett; Petőfi téren, a Benczúr Gyula utca és a templom által határolt zöldterületen, az iskola előtt; Szentmihályteleken, a Vörös Hadsereg utca 48-50-52. számú ingatlanok előtt, a járda és a burkolat közötti szakaszon; az Úttörő téren a zöldséget, gyümölcsöt árusító pavilon mellett, a járda menti zöldterületen; Hatyastelepen, a Rendező téren, a forgalomból kivont útteszten; Gyálaréten, a Zágón és a Komszomol utca, valamint a Szeged-Gyálarét közötti

műút által határolt közterületen; Széksósfürdőn az autóbussz-végállomásnál; a Szőregi úton, a 37. és 38-as számú ingatlanok közötti zöldterületen; a gumigyár előtti autóbusszfordulónál; a Dorozsmai úton, a kamionparkolónál; a 47-es főút Szeged és Algyő közötti szakaszán, baloldalt, a lángossütő pavilon mellett; az E5-ös főút Szeged és országhatár közötti szakaszán, a 173. kilométerköz 600. méterénél levő pihenőnél.

A magánárusításra kijelölt helyeken kereskedői igazolvány és a piacokon bevezetett helypénz megfizetése nélkül, bárki eladhatja fölösleges termékeit.

Gazdasági társaság alakult

Tizenhárom, a szerszámiparban érdekelt termelő és kereskedelmi vállalat gazdasági társulást hozott létre az úgynevezett forgács-nélküli szerszámgyártás, a fejlesztés és az ellátás javítására.

A gazdasági társaság alapító okiratát csütörtökön az Ipari Minisztériumban írták alá a partnerek, köztük, mint a legjelentősebb gyár-

Tanácskozott a megyei KISZ-bizottság

Csütörtökön délelőtt Mártegyon az ifjúsági és úttörőtáborban tartott ülést a KISZ Csongrád megyei Bizottsága Bódi György elsőtitkár elnöklétével.

A testület elsőként az 1983. évi tavaszi szervezeti események tapasztalatairól szóló jelentést tárgyalta meg. Ezt követően szóbeli tájékoztató hangzott el a XVII. Szegedi Ifjúsági Napok tapasztalatairól.

A továbbiakban a KISZ KB „tizenéves határozata” végrehajtásának megyei tapasztalatairól készített jelentés került napirendre. Az anyag megvitatásánál jelen volt dr. Szivi József, a KISZ KB munkatársa, a Középiskolai és Szakmunkástanulók Tanácsának vezetője is.

Negyedik napirendi pontként szóbeli tájékoztató hangzott el a mártélyi nyári képzőművészeti tábor munkájáról. A téma tárgyalásánál jelen volt Lovászi József, az MSZMP megyei Bizottságának munkatársa is.

Kongresszusok, vándorgyűlések

A gyermekorvosok országos kongresszusa — több mint ötszáz hazai és külföldi szakember részvételével — csütörtökön kezdődött meg Debrecenben, az orvostudományi egyetemen. A megnyitó plenáris ülésen, amelyen részt vett dr. Szentágothai János, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke is, dr. Karmazsin László, a Debreceni Orvostudományi Egyetem rektora, a gyermekklinika igazgatója köszöntötte a résztvevőket. Ezt követően dr. Boda Domokos, szegedi professzor, a Magyar Gyermekorvosok Társaságának elnöke megnyitotta a kongresszust.

Az egészségkárosodás súlyos eseteiben, a balesetek vagy fertőzések nyomán életveszélyes állapotba kerültek-nél a tényleges gyógyítás afféle előmunkálatait végzik az aneszteziológusok és az intenzív terápiai osztályok szakorvosai. Szakmai társaságuk csütörtökön tapasztalatcserét szolgáló vándorgyűlést hívott össze a Budapesti Műszaki Egyetemen. A szaktanácskozást dr. Hutás Imre egészségügyi miniszterhelyettes nyitotta meg.

Az ortopédiában is igen nagy jelentősége van a be-

tegségek megelőzésének, illetve minél korábbi felismerésének — ez volt a legfontosabb gondolat azokon az előadásokon, amelyek a Magyar Ortopéd Társaság csütörtökön tartott kongresszusán hangzottak el. Sok külföldi orvost is meghívtak a szakmai találkozóra, amelyhez hasonlókat háromvenként rendeznek Magyarországon.

Debrecenben, a Kőlcsey Ferenc Művelődési Központ nagyertermében csütörtökön megkezdődött a Magyar Sebész Társaság kísérletibeszékszekciójának kétnapos nemzetközi tanácskozása. A magyar orvosok mellett hat ország sebészei vesznek részt a konferencián, melyen több mint százhusz előadás hangzik el, s ebből harminchatot külföldi orvosok tartanak. Csütörtökön Győrött megkezdődött a Magyar Könyvtárosok Egyesületének 15. vándorgyűlése. A háromnapos eszmecsere 700-nál több szakember érkezett az ország minden részéből. A megnyitón Hány Béla, a Győr-Sopron megyei pártbizottság első titkára köszöntötte őket, majd Rátkai Ferenc művelődési miniszterhelyettes tartott bevezető előadást.

„Nem lehet megállni az életben...”

A biológiai folyamatokat nem szabályozhatja sem törvény, sem az emberi akarat más formája. A nyugdíjkorhatár elérésekor sok-sok idős ember igyekszik új életirmust felvenni. A „jól megérdemelt pihenésben” nemegyszer az életél is elvész. Mondják, az állandóan izgomozgó, értelmes tevékenységet találó öregek élete évekkel hosszabbodik meg.

1.

Kiss Sándor, 13 évvel a nyugdíjazása után is, naponta járja a Felszabadulás Tsz határát. Nyolcvanéves letére reggelente kismotorra ül, azal járja be a körzetét. Ha sár van, a motor a garázsban marad, és előkerül a gumicsizma. Ebben az évben, április derekától, nem öntözte jelentős eső a földet.

Hasonló időjárásra az 1921-es évben vélelkeszem — mondja. — Akkor a másfél hold kukoricásunk nem termelt hajasan hatvan kilót. Szerettem járnia mezőket, de ha mostanában kimegyek, mindig egy kicsit elszomorodom. A szövetkezet búzájából holdanként 10 mázsát biztosan elvitt az aszály. Most aratják a napraforgót, abban is nagy a veszteség. Csodálkozom, hogy vannak a térszben olyan dolgozók, akiket nem is érdekel, hogy mekkora a kár.

Mesél a régi tanyájáról. A hatvanas évek elején az első ember volt, aki elhagyta az algyői tanyákat. Könnyű-

nek tűnt az elhatározás, de amikor a bontáskor az első cserepet levette a házról, bizony bőven csorgott a könny a szeméből. Előkerülnek a nagy munka, a szegedi építkezés emlékei. 1960-tól tagja a térsznek, 1970-től nyugdíjas, de a mai napig eredeti munkakörében dolgozik. Kevés szolgálati éve miatt alacsony nyugdíjat állapítottak meg a részére, ezért jól jön a mostani kereset is.

Tavaly ősszel súlyos műtetre kellett befeküdnie a klinikára. Úgy mondja, segítette a felépülését, hogy a határ visszavárta. Egy hónap elteltével már ismét a mezei utakat járta.

Kiss Sándor szenvedélyes vadász. Előszobáját kitömött madarak és sok-sok öztrófea díszíti. A legbüszkébb egy ótágú özagancsra, mert az nagy ritkaság.

2.

Adók Antalné hat éve nyugdíjas. A kábelgyár teherportáján dolgozik. Tizenkét óra munkaidő után huszonnégy órát pihen, havonta két szabadnapja van.

1961 óta a munkahelye a kábelgyár. A szeme előtt növekedett az üzem. A kezdetektől részt vett a gyár közösségi életében: pártmunkát végzett, segítette a KISZ-t, dolgozott a szakszervezetben, ott volt a vöröskeresztes aktívák között. Rokoni Budapestben élnek. Többször gondolt arra, hogy közelebb költözzék hozzájuk, és ott keres új munkahelyet, de a megszokott környezetet, az ismerős embereket ma már nem akarja elhagyni.

Nyugdíjasként sem csak dolgozni jár be a munkahelyére. Érdeklődik a gyár gazdasági helyzete iránt. Foglalkozik saját korosztálya problémáival, hangulatával. Úgy érzi, több odafigyeléssel sok nyugdíjast vissza lehetne csalogatni dolgozni. A portások közt nagy a cserélődés. Sok új dolgozó néhány hónap múltán továbbáll vagy a gyár kénytelen eltanácsolni. Ebben a munkakörben jobban kellene támaszkodni a gyár volt dol-

gozóra, bennük talán a vezetőknél sem kellene csalódnia.

Adók Antalné munka után, odahaza, kényszerű nyugdíját töltő fia várja. Az ő számára is igyekszik a nehéz napokat tartalommal megtölteni.

3.

Gruber Lászlót — Laci bácsit — minden szegedi filmbarát ismeri. 1957 óta szervezi fíradhatatlanul a filmklubokat.

Nyugdíjas életéről így beszél:

— Amikor nyugdíjas lettem akkor döbbsentem rá, hogy nekem hiányzik a munka, nem bírok egész nap otthon nyugodtan olvasni, rádiót hallgatni, televíziót nézni. Szeretek szervezni, szeretem magam körül az embereket, szeretem a fiataloságot, és jól érzem magam közöttük.

A következő tanévben is órákat tart az egyetemen és a főiskolán. Közvetlen művelődési speciálkollégiumot szervez, a DÉLEP Zenebarátok Körösének társadalmi elnöke, énekel is a kórusban. Az ország különböző tájaira hívják előadást tartani.

Ő is odafigyel kortársai életére:

— Az aktív élet mellett is nyomasműtő látom egyes kortársaim céltalan életét. A gondolkodó embernek nem lehet kielégítő, hogy kijön a sétányra, ott arról beszélget, hogy ez és az halt meg, mind gyakraiban mondja: „most már én következem!” Az idős emberekben felhalmozódott nagy-nagy tapasztalatot, aktivitást és tudást még jobban ki kellene használni. Például a képesítés nélküli nevelők helyett több friss szellemű nyugdíjast lehetne alkalmazni. Mind több lehetőséget kell teremteni az öregeknek a társas együttlétre, mert az ember öregkorban épp úgy vágyik a társaságra, mint a gyermekkorban.

Nyugalmas óráit a hosszú évtizedek alatt összegyűjtögetett szép könyvtárában szereti leginkább eltölteni.

Béke István

Tejet a tankba...

Aki a szegedi járás tanvillagába vezet utak autózlik, gyakran találkozhat az út szélén összeeskábált faállványokkal, amelyek sorba állított tejeskannák várják a tejbegyűjtőt. Rúza külterületén Lacsancz Péter 27 év óta járja napi 30 kilométeres körútját, s gyűjti az állattartóktól a tejet. A körút végén a Napsugár Tsz-ben adja tovább a tejparhoz szállító tankautóknak a tejet

A NÉPESEDÉS-POLITIKÁRÓL

A Csongrád megyei pártbizottság ez év májusában tárgyalta szűkebb pátriánk népesedési helyzetéről, illetve a népesedéspolitikai feladatokról. A tanácskozás anyagát tegnap, csütörtökön megvitatta a Hazafias Népfront Csongrád megyei nő- és rétegpolitikai bizottsága is. A tanácskozáson — amelyen megjelent Hódi Istvánné dr., a megyei pártbizottság munkatársa — Szabó Gáborné, a nő- és rétegpolitikai bizottság elnöke tartott vitaindító előadást, amit a résztvevők hozzászólása követett.

BÜCSÖZNAK A GYÜRGYALAGOK

Útra keltek költöző madaraink előőrsei. A sort a színpompás tollazatú gyurgyalagok nyitották meg. Ezek már útban vannak a Tisza és Maros menti otthonaikból Dél felé. A kánikula ellenére őszi hangulat urálja a Szegeddel határos fehér-tői madárszálló sirályszigetét is, a nyáron háromezer madárpár mintegy nyolcezer fiókat nevelt fel. A már megerősödött utódok és szüleik nagy csapatokban indulnak a Balkán-félszigetre és a Földközi-tenger partvidékeire. Helyüket később Észak-Európából érkező halászmadarak foglalják majd el.

KORSZERŰ GYÜJTŐBERENDEZÉS KISMOTOROKHOZ

Kismotorokhoz használható korszerű, elektronikus gyűjtőberendezést fejlesztettek ki a veszprémi Bakony Művekben. A Kismotor- és Gépgyár megbízásából készült berendezéseket kerti gépek, szivattyúk, áramfejlesztők kismotorjaiba építik majd be. Az új konstrukció egyébként biztonságosabb, mint elődje, élettartama is többszöröse annak. Ugyanakkor nem igényel külső áramforrást, akkumulátort. Az elektronikus gyűjtőkészülék-ből az idén már 15 ezret, jövőre pedig már 20 ezret gyárt a Bakony Művek.

IDEGENFORGALMI ÜGYELET

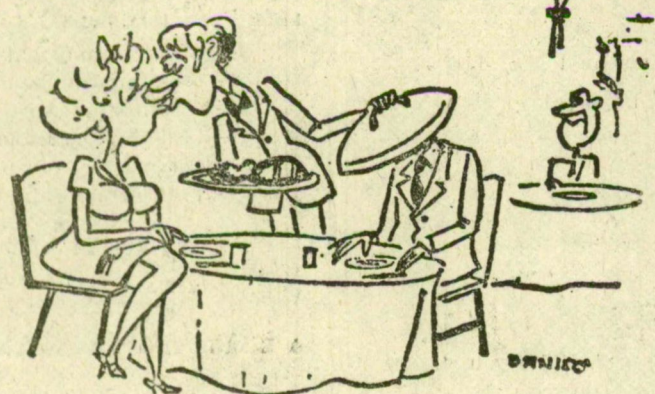
Ma, pénteken reggel 8 és délután 6 óra között holnap 9 és este 7 óra között, vasárnap pedig 9-től délután négy óráig a Cooptourist Kelemen utcai irodájának munkatársai tartanak idegenforgalmi ügyeleti szolgálatot Szegeden.

MATEMATIKAI KONFERENCIA

Univerzális algebrai konferencia kezdődik ma, pénteken Szegeden, a Bolyai János Matematikai Társulat és a József Attila Tudományegyetem algebra és számelméleti tanszékének rendezésében. Az ötnapos konferencián három kontinens több mint tíz országából mintegy százán vesznek részt. A megnyitóra ma, az egyetem Ady téri épületének TTK előadó-jában kerül sor, délelőtt fél 11-kor.

LEÉGETT A NYARALÓ

Szerdán virradóra tűz ütött ki Erd-parkváros egyik nyaralóépületében, a Folyondár út 16. szám alatt. A tűzben az épület berendezése és tetőszerkezete teljesen leégett. A nagy erővel helyszínre vonult tűzoltók munkáját aktívan segítette a lakosság. A jelentős kárt okozó tüzet a hajnali órákban oltották. A tűz keletkezésének körülményeit a tűzoltóság és rendőrség vizsgálja.

ÉTTERMI SPECIALITÁS

A meglepetés

A hét törpe elhatározta, hogy meglepetést szerez Hófehérkének, születésnapjára. Ugy döntöttek, hogy utat építenek. Tudor azt mondta, ő lesz a bizottság elnöke. Morgónak ez nem tetszett, meg is mondta Szendinek.

Kedden megalakultak. Tudor összehívta a bizottságot szerdára. Az első tárgyalás elmaradt, mert Szundi elaludt, Kuka pedig nem tudta elmondani, hogy nem ér rá. Csütörtökre újra összehívta Tudor a bizottságot. Csak hárman jöttek el, Morgó, Kuka és Szendi. Hapci megfázott, Vidor elfelejtette, Szundi megint elaludt. Pénteken volt a következő egyeztetés. Mind a heten ott voltak. De nem sok köszönet volt benne, mert Morgó állandóan morgott, Vidor nevetgált, Szundi elaludt, Szendi nem merte megmondani a véleményét, Kuka meg hiába akarta, nem tudta. Elhalasztották a döntést jövő szerdára.

Újra összeültek. Tudor kész tervet hozott, egy 2x2 forgalmi sáv, nagy ívekben haladó, jelzőlámpás útról. Morgó szerint ez egy marhaság. Hófehérkének nem szükséges 2x2 forgalmi sáv, nagy ívekben haladó, jelzőlámpás út, elegendő 2x1 forgalmi sáv, kis ívekben haladó, jelzőlámpával ellátott út. A jelzőlámpák viszont fényvisszaverős fóliával ellátottak legyenek!

Nem volt nagy vita, mert Szundi elaludt, Vidor nevetgált, Kuka pedig nem tudta megmondani a véleményét, Szendi meg nem merete. Tudor úgy döntött, hogy csütörtökön újra tárgyalják a kérdést, bár közben már elmúlt Hófehérke születésnapja. Csütörtökön, ha lehet íyet mondani, a vita még élesebb volt. Tudor ugyanis hajlandónak mutatkozott némi engedményre, az út lehet 2x1 forgalmi sáv, de ragaszkodott a nagy ívekhez. Morgó viszont mereven kötötte magát a jelzőlámpák-

hoz. Szundi egy pillanatra felébredt, követelte a kiemelt szegélyt, bár nemigen tudta, hogy miről van szó. Hapci pedig két tüsszentés közben megjegyezte, hogy a MUFALT a divat. Tudor gyorsan berekesztette az ülést.

Másnap minden bizottsági tag írásban megkapta az előző tárgyalás vitája alapján készült határozatot. Ebben pontosan le volt fektetve mindenkinek a tennivalója. Ki csinálja az út elejét, ki a végét, ki helyezi el a közúti jelzéseket. Testvériesen megosztva minden nehéz munkát. Nem volt már vita, csak munka, de sok. Két nappal és két éjjel dolgoztak, míg elkészültek a Hófehérkének szánt úttal.

Végül is az út hol 2x2 forgalmi sáv, hol 2x1 sáv lett, jobbra nagy ívben, balra kis ívben kanyargott, a burkolata hol MUFALT, hol aszfalt, hol kohósalak. Ezeket kiemelt szegély választotta el egymástól, s jelzőlámpa helyett itt-ott néhány bányászlámpa világított.

Az volt a szerencse, hogy Hófehérke éppen az ellenkező irányban közlekedett rendszeresen.

Maknics Irén

Záporok, zivatarok — de meleg idő

Tegnap végre az ország területének nagy részén jelentős mennyiségű csapadék hullott. A meteorológiai intézet előrejelzése szerint ma is eleinte még többnyire borult idő lesz, és továbbra is várható ismétlődő eső, néhol zivatar is. Később csökken a felhőzet és már csak néhány helyen valószínű záporosó. Napközben időnként megélnék a keleti szél. A legmagasabb nappali hőmérséklet pedig pénteken 24, 29 fok között várható.

A távolabbi kilátások szerint szombattól keddig változóan felhős idő lesz, csak elszórtan várhatók záporok, zivatarok. A legalacsonyabb nappali hőmérséklet 24, 29 fok között várható. Jelentős mennyiségű (legalább napi 5 milliméter) csapadék az ország területének 20 százalékán várható.

NEM HAMISÍTHATÓ

Egy svéd feltaláló olyan mágneses, újjlenyomatot is őrző személyi igazolványt fejlesztett ki, amely nem hamisítható. A stockholmi lapok szerdai beszámolója szerint az igazolványban elektronikus úton rögzítik a hűvelykujj lenyomatát, és igazoltatáskor könnyen — elektronikus úton — ellenőrizhető, hogy az okmány fölmutatójának újjlenyomata egyezik-e a rögzítéssel. A feltaláló már húsz országban védetté nyilvánította találmányát.

NYOMOZÁS EMBERÖLÉS GYANÚJA MIATT

A Komárom megyei rendőr-főkapitányság — őrizetbe vétel mellett — nyomozást folytat Horváth Tamás, 41 éves segédmunkás, tatabányai lakos ellen, emberölés bűntettének alapos gyanúja miatt. Horváth 1983. július 1-én lakásának fürdőszobájában megfojtotta Kovács Gyuláné 35 éves segédmunkás, tatabányai lakost. A tatabányai férfi tettenelvése óta szó-készen volt, augusztus 23-án Budapesten fogta el a rendőrség.

MINI KÖDFÉNYLÁMPA

Egy angol cég miniatűr ködfénylámát hozott forgalomba: 5,75 milliméter átmérőjű, egy 25x25 milliméter nagyságú négyzetben 16 darab helyezhető el belőle. Krómbevonatú foglalatba helyezték, préselt üveglencséje van, így a kis lámpa aránylag erős fényt ad. Erős környezeti világítás esetére a gyár árnyékoló gallért is készített hozzá. A ködfénylámpa 110 és 220 voltos váltakozó árammal működik, s élettartama 25/000 óra.

MAGYAR SZÉPSÉGGYŐZŐK A FEKETE-TENGEREN

Magyar szépségkirálynőt választottak a Tenger tete hagyományos bolgár rendezvényesorozat befejezése alkalmából rendezett albán nemzetközi szépségversenyen. Mint a Sofioter Nachrichten című, négy nyelvű szöbiai hetilap legújabb számának fényképes tudósítása beszámol róla, a Miss Albena '83 és a Miss Fekete-tenger '83 címet koronát és a vele járó díjakat a 18 éves debreceni Fehér Szilvia nyerte el. Miss „Fekete-tenger honfitársaihoz hasonlóan, jövőre ismét Albena vendége lesz: 1984-re jutalomútlásra hívták meg.

BÉRLETEK — KORÁBBAN

Az Országos Filharmónia idén a szokottnál korábban, augusztus 29-től, hétfőtől árusítja bérleteit és szólójegyeit az őszi szeszorra jegyzéknél: Budapest, V. kerület, Vörösmarty tér 1. szám alatt.

Formatervezési nivódíjpályázat

Az Ipari Minisztérium, valamint az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium az Ipari Formatervezési Tanácsal egyetértésben 1984-re formatervezési nivódíjpályázatot hirdet. A nivódíjra eredeti, kimagasló esztétikai értékű, célszerűen kialakított, a gyakorlatban bevált ipari termékkel pályázhatnak az alkotók. Az értékelésnél figyelembe veszik a termék műszaki színvonalát, minőségét és a gyártás gazdaságosságát. Csak olyan termékekkel lehet pályázni, amelynek iparszerű gyártása megkezdődött, de a gyártmány nem idősebb három évnél.

A pályázóknak jelentkezési lapjukat és a gyártmány leírását tartalmazó műszaki dokumentációt 1984. január 10-ig kell eljuttatniuk az Ipari vagy az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztériumba. A díjnyertes termékek alkotói oklevelet, emléklapokat és nivódíjuttalmat, a gyártó vállalatok pedig oklevelet kapnak. A pályázatot nyert termékeket a gyártó vállalat „Nivódíjas” jele.

Gyász-közlemények

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a felejtetetlen férj,

ID. IGAZ FERENC

életének 78. évében, hosszú szenvedés után elhunyt. Temetése augusztus 29-én 15 órakor lesz az algói temető ravatalozójából. A gyászoló család. 24 546

Köszönetet mondok mindazoknak, akik felejtetetlen feleségem,

TÓTH MIHÁLYNÉ

temetésén megjelenve, részvétükkel és virágokkal mély fájdalomamat enyhíteni igyekeztek. Külön mondok köszönetet a deszki kórház tudóosztálya orvosainak és ápolóinak, akik önzetlenül, és odaadónan azon fáradoztak, hogy feleségem életét meghosszabbítsák, illetve fájdalmán enyhítsenek. Gyászoló férjje.

DELMAGYARORSZAG

A Magyar Szocialista Munkáspárt Szeged városi Bizottságának napilapja. Főszerkesztő: Sz. Simon István Főszerkesztő-helyettes: Szávay István

Kiadja a Csongrád megyei Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: Kovács László — Szerkesztőség és kiadóvállalat: Szeged, Tanácsköztársaság útja 10. Sajtóház. 6740 — Telefon: 12-633 — A lapot nyomja: Szegedi Nyomda, Szeged, Bajcsy-Zsilinszky utca 28. 6720. Igazgató: Dobó József — Terjeszti a Magyar Posta. Elfizethető a postahivataloknál és kézbesítőknél. Elfizetési díj egy hónapra 34 forint. — Index: 25 053 — ISSN: 0133-025 x